

ارتش از انقلاب تا دفاع مقدس

۲۲ بهمن ۱۳۵۷ - ۳۱ شهریور ۱۳۵۹

گردآوری و تدوین:
کریمه آلفان (فرماندهان)

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

بهار ۱۳۹۹

عنوان و نام پدیدآور	ارتش از انقلاب تا دفاع مقدس ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ - ۳۱ شهریور ۱۳۵۹: عملکرد ارتش در برقراری امنیت داخلی در شمال غرب، غرب و جنوب غربی کشور/ تدوین گروه مؤلفان، ارتش، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس به سرپرستی حسین حسینی-سعدی؛ ویراستار: محمدتقی پرتوی
مشخصات نشر	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۳۹۹-
مشخصات ظاهری	۶۷۲ ص:، مصور، جدول
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۸۰-۵۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
عنوان دیگر	عملکرد ارتش در برقراری امنیت داخلی در شمال غرب، غرب و جنوب غربی کشور.
موضوع	ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ -- ارتش
موضوع	Army -- Iran -- History -- Islamic Republic, 1979
موضوع	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- ارتش
موضوع	Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Army
شناسه افزوده	حسینی-سعدی، حسین، ۱۳۲۰
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	Staff College. Dafoos Publisher & Command Army Iran
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات
رده بندی کنگره	۶۳۰ ۵۵۸
رده بندی دیویی	۹۵۵/۰۸
شماره کتابشناسی ملی	۶۳۰ ۵۵۸

عنوان: ارتش از انقلاب تا دفاع مقدس (۲) - بهمن ۱۳۵۷ - ۳۱ شهریور ۱۳۵۹

تدوین: گروه مؤلفان به سرپرستی سرپرستی حسین حسینی-سعدی

ویراستار: محمدتقی پرتویی

ناظر ویراستار: حمید همت

ناظر چاپ: وحید سجادی اصیل

طرح روی جلد: علیرضا قانع

صفحه آرایشی: میلاد فرهادی

ناشر: انتشارات دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۶۷۲

تاریخ نشر: بهار ۱۳۹۹

چاپ اول

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۹۵۰،۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

www.dafoosaja.ac.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۷۰۴۸۶؛ ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می باشد.

کلیه حقوق این کتاب برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

فصل یکم: نگاهی به مهم‌ترین رویدادهای نظامی تا پیروزی انقلاب.....	۲۷
افزایش تظاهرات.....	۲۸
اعلام حکومت نظامی سراسری.....	۲۸
فرار نظامیان و سربازان از پادگان‌ها.....	۲۹
لغو قراردادهای خرید جنگ‌افزار از آمریکا.....	۳۰
بی‌طرفی ارتش و پیروزی انقلاب اسلامی.....	۳۱
فصل دوم: وضعیت ارتش پس از پیروزی انقلاب.....	۳۵
انتخاب رئیس ستاد مشترک ارتش.....	۳۶
شرایط حاکم بر ارتش در ابعاد گوناگون.....	۳۷
سازمان‌های اطلاعاتی.....	۳۹
موقعیت بحرانی در شمال غرب.....	۳۹
هجوم به پادگان مه‌آباد لرین اتمام ضدانقلاب.....	۴۰
سرلشکر قرنی و انتصاب سرلشکر قزاق به نیروی زمینی.....	۴۴
سرهنگ ظهیرنژاد و لشکر ۶۴ لر.....	۴۵
فرماندهی و شرایط حاکم در ارتش.....	۴۸
تصمیمات شورای انقلاب.....	۴۹
تشکیل شوراهای.....	۴۹
فصل سوم: اولین اعزام یگان‌های ارتش.....	۵۵
بخش اول: اوضاع سندهج و فرماندهی لشکر ۲۸.....	۵۶
اطلاعیه رئیس ستاد ارتش به مناسبت حوادث سندهج.....	۶۳
اعزام چند گردان از لشکر ۲ تهران به سندهج.....	۶۴
اولین اعزام یگان‌ها؛ در مصاحبه با امیر سرلشکر حسین حسینی سعدی.....	۶۵
هیئت اعزامی از شورای انقلاب و دولت موقت.....	۶۹
بخش دوم: نقش هوانیروز در سندهج.....	۷۴
امیرسرتیپ سیاوش جوادیان.....	۷۶

۷۸.....	سنندج در خاطرات خلبانان
۸۵.....	بخش سوم: شرایط بحرانی
۸۵.....	استعفای اولین رئیس ستاد ارتش
۸۷.....	سرلشکر قرنی اولین رئیس ستاد مشترک ج.ا.ا پس از پیروزی انقلاب اسلامی
۸۷.....	متن استعفای اولین رئیس ستاد ارتش
۹۱.....	رئیس ستاد ارتش ملی اسلامی ایران - سرلشکر قرنی
۹۲.....	بی‌اعتمادی به ارتش و طرح انحلال آن
۹۴.....	حاجت امام خمینی از ارتش در مصاحبه با آیت‌الله مهدوی کنی
۹۶.....	انضاط و آموزش
۹۸.....	مشکلات برانی در ارتش
۱۰۲.....	بخش چهارم: ناآرامی و همزمان با سنندج
۱۰۲.....	وقایع گنبد و عملکرد ارتش
۱۱۳.....	بخش پنجم: اعلام ۲۹ اردیبهشت - عنوان روز ارتش
۱۲۱.....	افزایش کسری سازمان و کاهش توان رزمی
۱۲۵.....	فصل چهارم: اقوام و ناامنی‌های داخلی
۱۲۶.....	بخش اول: تأثیر گرایش‌های قومی در تحولات اجتماعی
۱۲۸.....	الف- قوم آذری
۱۳۰.....	ب- قوم کرد
۱۳۱.....	ج- قوم لر
۱۳۲.....	د- قوم عرب
۱۳۳.....	ه- قوم بلوچ
۱۳۴.....	و- قوم ترکمن
۱۳۵.....	منشأ ناامنی‌های داخلی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
۱۳۷.....	بخش دوم: مروری اجمالی بر پیشینه احزاب ضدانقلاب
۱۳۷.....	الف- حزب دموکرات
۱۴۲.....	مصوبات کنگره هفتم

فرماندهان و مسئولان حزب دموکرات	۱۴۳
ب- کومله	۱۴۶
ساختار سیاسی کومله	۱۵۲
مسئولان کومله	۱۵۲
ج- سپاه رزگاری یارستگاری	۱۵۶
د- گروه مبارزه ملی اسلامی کردستان یا خبات	۱۵۸
ه- گروه علی مریوانی	۱۵۸
و- حزب رنجبران	۱۵۹
ز- اتحادیه کمونیست‌ها	۱۶۰
ح- گروه دمار مامدی	۱۶۰
ط- گروه سردا جاف و سالار جاف	۱۶۱
ی- گروه احمد شی‌آدا	۱۶۱
ک- سازمان مجاهدین خلق ایران	۱۶۲
ل- سازمان چریک‌های فدایی	۱۶۶
م- حزب توده	۱۶۸
ن- گروه سلطنت‌طلبان	۱۷۱
س- گروه پالیزبان	۱۷۱
ف- سازمان پیکار	۱۷۲
بخش سوم: وضعیت جغرافیایی و فرهنگی آذربایجان غربی و مکرانستان	۱۷۳
الف- آذربایجان غربی	۱۷۳
وسعت، حدود، شهرها و ارتفاعات	۱۷۳
وضعیت اجتماعی و فرهنگی استان	۱۷۴
معیار نفوذی به داخل استان	۱۷۵
مهم‌ترین معیار نفوذی از درون خاک کشورهای ترکیه و عراق	۱۷۵
۱- مهم‌ترین معیار نفوذی از خاک ترکیه به آذربایجان غربی	۱۷۵
۲- معیار نفوذی از خاک عراق به آذربایجان غربی	۱۷۵

ب- کردستان ۱۷۶

وسعت، حدود، شهرها و ارتفاعات استان ۱۷۶

وضعیت اجتماعی و فرهنگی کردستان ۱۷۷

محورهای نفوذی به داخل استان ۱۷۸

فصل پنجم: عملکرد ارتش در شمال غرب کشور تا پایان سه ماهه اول ۱۷۹

بخش اول: آغاز ناامنی ۱۸۰

فعالیت نیروهای ضدانقلاب در یک نگاه ۱۸۰

الف- محل استقرار یگان‌های لشکر ۲۸ ۱۸۲

ب- محل استقرار یگان‌های لشکر ۶۴ پیاده ۱۸۳

یگان‌های رزمی شمال غرب ۱۸۴

یگان‌های امنیتی به لشکر ۲۸ ۱۸۵

یگان‌های اعزامی از لشکر ۶۴ رزمی قزوین ۱۸۵

یگان‌های اعزامی به لشکر ۶۴ ۱۸۶

اولین اقدام نیروهای ضدانقلاب در ارومیه ۱۸۶

بخش دوم: سایر ناآرامی‌های مناسقی شمال غرب در سه ماهه اول ۱۳۵۸ ۱۹۷

شهرستان سقز ۱۹۷

وضعیت کارکنان پادگان سقز ۱۹۸

ناامنی‌های شهرستان نقده ۲۰۰

فعالیت ضدانقلاب در پادگان پسوه و اطراف آن ۲۰۳

فصل ششم: عملکرد ارتش در منطقه شمال غرب در سه ماهه اول ۱۳۵۸ ۲۰۵

بخش اول: رویدادهای مریوان و پاوه در تیر و مردادماه ۱۳۵۸ ۲۰۶

مریوان ۲۰۶

اولین مراحل ناامنی در مریوان ۲۰۷

تخلیه خانواده‌های نظامی از پادگان ۲۱۱

نگاهی به ناامنی‌های استان کرمانشاه تا رویدادهای پاوه ۲۱۴

تمرکز نیروهای ضدانقلاب در شهر پاوه ۲۱۶

زمینه سازی بحران پاوه.....	۲۱۷
حمله شدید نیروهای ضدانقلاب در پاوه.....	۲۱۸
ورود سرتیپ فلاحی و دکتر چمران به پاوه.....	۲۱۹
بخش دوم: عملیات پاکسازی در آذربایجان غربی.....	۲۲۴
بازگشایی محور ارومیه به سرو.....	۲۲۴
جلوگیری از نفوذ ضدانقلاب به داخل شهرستان ارومیه.....	۲۲۷
جلوگیری از قطع تردد در محور خوی به قطور.....	۲۲۸
مأموریت لشکر ۶۴.....	۲۲۹
عملیات پاکسازی گروه های رزمی ۱ و ۲.....	۲۳۰
آزاد سازی شهر پادگان مهاباد.....	۲۳۱
آزاد سازی مهاباد در خاطرات خلبانان هوانیروز.....	۲۳۶
فعالیت های ضد انقلاب در شهر و پادگان پیرانشهر.....	۲۴۱
پاکسازی شهرستان پیرانشهر.....	۲۵۰
عملیات هوانیروز در پیرانشهر.....	۲۵۸
بخش سوم: آخرین عملیات ارتش در شمال غرب در سه ماهه دوم.....	۲۶۱
منطقه سقز پس از پیروزی انقلاب اسلامی.....	۲۶۱
نامنی های سقز و آزاد سازی آن.....	۲۶۳
فعالیت نیروهای ضدانقلاب در شهر سلماس.....	۲۶۹
فعالیت های ضدانقلاب در منطقه جلدیان.....	۲۷۰
فصل هفتم: عملکرد در ارتش در منطقه شمال غرب در نیمه دوم ۱۳۵۷ ... ۱۳۵۸	۲۷۳
بخش اول رویدادهای سه ماهه سوم سال ۱۳۵۸.....	۲۷۴
تهاجم نیروهای ضدانقلاب به مهاباد.....	۲۷۴
رویدادهای شهرستان و پادگان سردشت.....	۲۷۵
شهادت پاسداران اعزامی از اصفهان.....	۲۷۷
مصاحبه شهید صیاد شیرازی.....	۲۷۹
حمله به پادگان سردشت.....	۲۸۶

انگیزه تدوین کتاب

تاریخ، آینه و نگارشی از نقش و عملکرد گذشتگان به عنوان میراث باارزشی برای آیندگان می باشد. رویدادها و حوادث تاریخی چنانچه بر اساس حقایق و با رعایت امانت داری ثبت شوند، گنجینه ای گران بها از تجارب عینی را در قالب منبع آموزشی معتبری برای بهره برداری نسل های آینده ملت تشکیل خواهند داد تا با درس گرفتن از تاریخ، سرنوشت خود را بهتر بسازند.

جمع آوری، تبیین و ثبت حوادث، تجربیات و دستاوردهای ارزشمند بیست و دو ماهه (از ۲۲ بهمن ۱۳۷۷ تا ۳۱ شهریور ۱۳۷۹) و دوران هشت سال دفاع مقدس، آثاری ماندگار و باارزش از شجاعت، ایثار رزمندگان و فداکاری های همه جانبه ملت بزرگوار ایران است که سنگینی بار جنگ را بر دوش خود تحمل می کرد و این امر از اهمیت زیادی برای آگاهی نسل های آینده برخوردار است.

طی مدت چهل ساله از پیروزی انقلاب اسلامی و سی و یک سالی که از پایان جنگ تحمیلی می گذرد، در زمینه نقش ارتش در پیروزی انقلاب و هشت سال دفاع مقدس، کتب و نشریات فراوانی توسط برخی سازمان ها، مسئولین و نویسندگان مختلف تدوین، منتشر و در دسترس همگان قرار گرفته است.

با وجود نشر کتب متعدد در زمینه دفاع مقدس تاکنون اثری مدون و مشروح در مورد علل زمینه ساز جنگ و نیز چگونگی آغاز و ادامه آن با صورت جامع و همه جانبه تهیه و منتشر نشده است.

در برخی از آثار منتشر شده نکات و مواردی مطرح شده که برخی خوانندگان سؤال برانگیز است و مرجعی نیز برای ارائه پاسخ به سؤال ها وجود ندارد. در منابعی هایی که در طول سال و در ایام ویژه و از جمله سالگرد هفته دفاع مقدس و سوم خرداد در صداوسیما برگزار می شود نیز به رغم این که ارتش و سپاه با کمک نیروهای بسیجی و با پشتیبانی ملت در صحنه های جنگ نقش اصلی را ایفا کرده اند، بندرت و به طور خیلی گذرا عملکرد و نقش ارتش در دوران دفاع مقدس تشریح می گردد، در نتیجه کارکنان ارتش همواره در برابر خانواده، همکاران نظامی جوان خود و افکار عمومی مردم مورد سؤال هستند.